

Відякіна М.М., Резнікова Н.В.

УДК 339.924.336.71

ДОСВІД КРАЇН АСЕАН В УМОВАХ АДАПТАЦІЇ ЗАХІДНОЇ ТА ІСЛАМСЬКОЇ
МОДЕЛЕЙ БАНКІВСЬКИХ СИСТЕМ

Анотація. Досліджено особливості співіснування західної та ісламської моделей функціонування банківських систем на прикладі країн-учасниць АСЕАН. Проведено порівняльний аналіз досвіду банківських реформ у країнах Асоціації. Аргументовано, що держави об'єднання перебувають на різних етапах розвитку банківських систем, найрозвиненішими з яких є банківські системи Сінгапуру, Малайзії та Індонезії. Апелюючи до реалій економічної інтеграції в азієцькому регіоні, автори стверджують, що розвиток інтеграційних процесів сприятиме конвергенції банківських систем країн АСЕАН.

Ключові слова: банківська система, АСЕАН, регіоналізм, інтеграція, ісламський банк, закони Шаріату.

Аннотация. Исследуется специфика сосуществования западной и исламской моделей функционирования банковских систем на примере стран-участниц АСЕАН. Проведен сравнительный анализ опыта банковских реформ в странах Ассоциации. Аргументировано, что государства объединения пребывают на разных этапах развития банковских систем, наиболее развитыми из которых являются банковские системы Сингапура, Малайзии и Индонезии. Апеллируя к реалиям экономической интеграции в регионе, авторы утверждают, что развитие интеграционных процессов способствует конвергенции банковских систем стран АСЕАН.

Ключевые слова: банковская система, АСЕАН, регионализм, интеграция, исламский банк, законы Шариа.

Summary. The article reveals the specifics of Western and Islamic banking models coexistence in the ASEAN member states. It is argued that the long period of ASEAN operation has not led to greater convergence in national policies of the Association member countries, which is clearly demonstrated by their banking systems.

The authors single out two groups of countries – the developed and less developed states that joined the Association at later integration stages. Development differences of the ASEAN members allow for the banking systems analysis in these two groups in order to identify their operational and development characteristics. It is claimed that the development of banking systems in the ASEAN countries has not been covered by single concept due to their independent evolution. A comparative analysis of banking reforms in the Association countries indicates that the states are going through diverse stages of their banking system development led by Singapore, Malaysia and Indonesia. Appealing to economic integration realities in the Asian region, the authors argue that integration intensification contributes to the ASEAN banking systems convergence. In the process of globalization, international financial institutions are being in active search of the new regions for rapid expansion. However, due to poor development of national banking systems and opportunities for high returns in the future, the Asian region is the most attractive for investments in the medium term.

Keywords: banking system, ASEAN, regionalism, integration, Islamic banking, Sharia law.

Постановка проблеми. На початку ХХІ століття потужний імпульс до розвитку одержують регіональні організації, кожна із власним «консенсусом» щодо рецепту економічного успіху й фокусування уваги на торгівлі у межах організації. Водночас, суть даного «нового регіоналізму» не є трансформованою версією торгового протекціонізму й регіональних економічних блоків. Регіони більшою мірою представляють концентрацію політичної й економічної сили, орієнтованої на зовнішній світ і відкритої для зовнішніх ринків.

Інтеграційні процеси у Східній Азії поглиблюються: протягом майже 30 років функціонує Асоціація країн Південно-Східної Азії, до якої входить один з чотирьох азієцьких «драконів», – Сінгапур, а також індустріальні країни так званої «нової хвилі», до яких відносять Малайзію, Індонезію, Таїланд, Бруней і Філіппіни. Успіх взаємної співпраці в межах Асоціації тісно пов'язаний з бурхливим економічним зростанням більшості країн-учасниць АСЕАН, подібністю рівнів їхнього розвитку, налагодженими й тривалими взаємними торговельними зв'язками, а також відрегульованою формою співпраці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості розвитку національних банківських систем зарубіжних країн, інфраструктура фінансових ринків, закономірності інтеграційних процесів у світовій економіці й країнах АСЕАН були досліджені у працях відомих вчених, серед яких В. В. Алексєєв, О. Т. Богомолів, А. В. Верніков, С. П. Глінкіна, Р. С. Грінберг, В. Кузнєцова, Г. М. Костюнина, Л. Н. Красавина, О. І. Лаврушина, В. Я. Пищик, І. З. Яригіна. Західні вчені А. Кейдель, Ле Хуан Ба, М. Мандель, Г. Монтгомері, П. Наварро, С. Онжена, К. Рузієв, К. Сіроно, С. Леунг зосередили свою увагу на вивченні особливостей трансформації банківських систем країн, що розвиваються в умовах глобалізаційних викликів.

Виділення невирішеної проблеми. Міждержавна співпраця у сфері фінансів і торгівлі в азієцькому регіоні бере свій початок в 1967 році зі створення Асоціації країн Південно-Східної Азії, до складу якої входять 10 держав. Першими в цю організацію увійшли Сінгапур, Таїланд, Філіппіни, Індонезія і Малайзія; у 1984 році до них приєднався Бруней; в 1995 році – В'єтнам, в 1997 році – Лаос і М'янма, в 1999 році – Камбоджа. Тривалий період функціонування АСЕАН не призвів до зростання рівня конвергенції національних політик країн, що входять до об'єднання, що яскраво демонструє банківська система держав-членів. Вивчення особливостей співіснування західної та ісламської моделей функціонування банківських систем на прикладі країн АСЕАН становить нове наукове завдання.

Мета статі. Країни АСЕАН можна умовно розділити на дві групи: до першої відносяться розвинені держави; до другої – менш розвинені країни, що приєдналися на пізніших етапах формування Асоціації. Відмінність в рівнях розвитку членів АСЕАН дозволяє провести аналіз банківських систем цих двох груп, з метою виявлення особливостей функціонування й напрямів їхнього розвитку.

Виклад основного матеріалу. Мета АСЕАН полягає в сприянні економічному, соціальному і культурному розвитку країн Південно-східної Азії, підтримці миру й безпеки в азіатському регіоні. Внутрішня політична стабільність і мирне вирішення конфліктів створили сприятливі умови для економічного зростання, що, у свою чергу, сформувало передумови для реального економічного співробітництва в регіоні [3].

В країнах Нижнього Меконгу – Камбоджі, Лаосі та В'єтнаму ще наприкінці восьмидесятих років минулого століття були створені дворівневі банківські системи, які функціонують у більшості промислово розвинених країн.

Перший рівень системи утворює центральний банк, що, зазвичай є акціонерним, а його капітал в тій або іншій формі контролюється державою (утримується казначейством або казначейство й інші державні установи утримують контрольний пакет акцій центрального банку). Другий рівень дворівневої банківської системи складають приватні і державні банківські інститути – комерційні банки, які умовно можна розділити на спеціальні та універсальні. Спеціалізація банківських установ за термінами операцій, їх набором і галузями діяльності, територіальними сферами впливу усередині країни була однією з основних характеристик дворівневої банківської системи на момент її створення. Ступінь спеціалізації банків в різних країнах суттєво відрізняється залежно від особливостей економічного і політичного розвитку. Останнім часом тенденція до універсалізації набуває загального характеру; що призводить до об'єднання банків різних типів. Так, у В'єтнамі і Лаосі, як і раніше, домінують державні комерційні банки, передусім на ринку депозитів і кредитів. Сфера діяльності змішаних акціонерних банків і філій іноземних банків обмежена окремими ринковими нішами. При цьому у В'єтнамі представлені філії іноземних банків, а саме по собі реформування банків, що почалося в цій країні у 2001 році, полягало в реструктуризації чотирьох великих державних комерційних банків. При збереженні державної власності і контролю над банками основу їхньої діяльності склали комерційні принципи. Іншим напрямом реформи стало посилення банківського регулювання та нагляду з метою створення законодавчої бази для ефективнішого розвитку банківського сектора. До того ж, влада заохочувала консолідацію численних дрібних й акціонерних банків з недостатнім рівнем капіталізації [11].

Для домінуючих у В'єтнамі й Лаосі державних комерційних банків типові слабкі баланси, що відображають практику прямого кредитування. Прикметно, що великі державні банки фінансують в основному державні підприємства. Втім, оскільки державний сектор реформується повільними темпами, що пов'язано з плановою регламентацією використання фінансових коштів і витратами відповідно до прийнятого бюджету, то грошові кошти у формі кредитів не сприяють швидкому розвитку держсектора й не несуть комерційної вигоди. Наприклад, за даними в'єтнамських державних комерційних банків, розрахованих на основі національних стандартів обліку, ці кредитні установи накопичили невикористаних за призначенням кредитів на 23 трлн. донгів, що в двічі перевищує їх власний капітал. В свою чергу, в Лаосі питома вага невикористаних за призначенням кредитів коливається в різних державних банках від 20% до 70%. Беззаперечним є факт, що слабка практика кредитування і екстенсивний розвиток держсектора, значною мірою, зумовили вразливість національних фінансових систем [9].

Лаоська модель реформування банків багато в чому подібна до в'єтнамської. Так, у Лаосі в якості першочергових заходів по відвертанню подальшого погіршення банківських балансів центральним банком встановлені межі кредитування, заборона кредитувати підприємства-банкроти і вимога видавати нові кредити на комерційній основі. До складу керівних органів банків за рекомендацією Центрального банку введені радники – державні експерти, які повинні стежити за дотриманням вказаних вимог. Міжнародні експерти з банківського нагляду рекомендують Центральному банку Лаосу посилити регулювання відповідно до вимог МВФ, а саме: зміцнити права кредиторів, насамперед, права вимоги, забезпечені заставою; забезпечити вдосконалення правових механізмів ліквідації кредитних організацій, у яких відкликані ліцензії на здійснення банківських операцій; зміцнити правові механізми конкуренції; спростити процедури злиття і поглинання кредитних організацій; створити правові механізми з протидії встановленню недобросовісними особами контролю над кредитними організаціями; удосконалити правове забезпечення банківської діяльності; сформувати сприятливі умови для участі банків у фінансовому посередництві; підвищити ефективність банківського регулювання і банківського нагляду; посилити вимоги до якості корпоративного управління в кредитних організаціях [1; 7].

Порівнюючи досвід банківських реформ Камбоджі, Лаосу і В'єтнаму, можна дійти такого висновку: в Камбоджі трансформація банківської системи відбувалась вдаліше, ніж у В'єтнамі, де відповідні реформи, впливаючи на держсектор, призводили до зниження обсягів кредитування. У Лаосі певний ефект мало введення інституту радників, але частково такі позитивні зрушення у трансформації національної банківської системи пояснюються невеликими розмірами проблемних банків.

Центральні банки Лаосу і В'єтнаму докладають зусиль щодо наближення банківської діяльності до міжнародних стандартів, але зміцнення банківського нагляду перебуває на початковій стадії. Так, функції банківського регулювання і нагляду розділені між собою, що, на думку міжнародних експертів, свідчить про недостатність повноважень провідного органу банківського нагляду у В'єтнамі у ситуації, коли центральний банк є співвласником державних банків. У Лаосі реалізацію завдання посилення банківського нагляду, особливо в частині своєчасності проведення дистанційного моніторингу і перевірок на місцях,

стримують специфічні механізми здійснення нагляду. У Камбоджі наприкінці 1990-х років ухвалено банківські закони, доповнені пізніше деталізованими пруденційними нормами відносно достатності капіталу, ліквідності, класифікації кредитів і утворення резервних статей [10].

У той час, як Камбоджа досягла суттєвих успіхів у створенні приватного банківського сектора, що функціонує за умов жорсткого регулювання, у В'єтнамі й Лаосі перехід до дворівневої банківської системи ще не завершено. Як у В'єтнамі, так і в Лаосі державні комерційні банки залишаються в повній державній власності, а їхній перехід на ринкові принципи функціонування залежить від внутрішніх ресурсів і курсу уряду. Щодо Камбоджі, то головна проблема полягає не стільки в реформуванні банків, скільки у розвитку системи комерційних банків, яка б сприяла залученню ефективних інвестицій та економічному зростанню [8].

Банківська система Індонезії – одна з найрозвиненіших серед банківських систем країн АСЕАН, яка складається з різних державних і приватних комерційних банків, а також дрібніших ощадних банків (табл. 1). Держава відіграє провідну роль у банківській системі країни, а Центральний банк – Банк Індонезія – має право грошової емісії і регулює діяльність кредитно- банківської системи [4].

Таблиця 1. Основні банки Індонезії за розміром активів

Назва банку	Розмір активів, (млрд. дол. США)
PT Bank Mandiri (Persero) Tbk	42
PT BRI (Persero) Tbk	36
PT Bank Central Asia Tbk	33
PT BNI (Persero), Tbk	25
PT Bank CIMB Niaga, Tbk	14
PT Bank Danamon Indonesia Tbk	11
PT Pan Indonesia Bank, Tbk	10
PT BII Tbk	7,3
PT Bank Permata Tbk	6,9
PT BTN (Persero), Tbk	6,8
Усього	192

Джерело: [4].

Послаблення державного контролю над банківською діяльністю наприкінці 80-х років минулого століття призвело до її розширення й істотної трансформації. Проте фінансово-економічна криза, що вибухнула в 1997-1998 роках, суттєво погіршила положення у банківському секторі. Падіння курсу національної валюти призвело до скорочення рівня капіталів і зростання боргів банків. Частина банків була ліквідована або перейшла під контроль держави, що гарантувала зобов'язання неплатоспроможних структур. Для поживлення банківського сектора уряд створив Агенцію з реструктуризації банківської системи, яке реалізувало програму її рекапіталізації. Втім, наслідком кризи стало скорочення кількості комерційних банків в країні у наступні десять років рівно вдвічі. В той же час, урядом був створений Банк Мандири, який наразі вважається найбільшим банком країни, на частку якого припадає 14% усіх банківських активів [4].

Як і банківська система Індонезії, банківська система Малайзії розвивається, спираючись на принципи ісламської економіки. За період з 2004 по липень 2010 року активи малайзійських банків збільшилися на 68 % – з 30 млрд. дол. США до 50 млрд. дол. США [8].

Таблиця 2. Структура малайзійської банківської системи

Комерційні банки	Ісламські банки	Інвестиційні банки
Affin Bank Berhad	Affin Islamic Bank Berhad	Affin Investment Bank Berhad
Alliance Bank Malaysia Berhad	A1 Rajhi Banking & Investment Corporation (Malaysia) Berhad	Alliance Investment Bank Berhad
AmBank (M) Berhad	Alliance Islamic Bank Berhad	AmlInvestment Bank Berhad
Bangkok Bank Berhad	Amlslamic Bank Berhad	CIMB Investment Bank Berhad
Bank of America Malaysia Berhad	Asian Finance Bank Berhad	ECM Libra Investment Bank Berhad

Джерело: [9].

Аналізуючи структуру банківської системи Малайзії (табл. 2), слід зазначити, що за чисельністю в цій країні переважають саме комерційні банки, тоді як ісламські та інвестиційні банки посідають другу і третю позиції. Оскільки за законами Шаріату гроші не є товаром а, отже, вимагати сплату за їх надання у борг вважається порушенням норм ісламської моралі, в основі ісламської кредитної системи лежить принцип розподілу прибутку від інвестицій між кредитором і позичальником. Урядом Малайзії в 2009 році було представлено нову схему допомоги ісламським банкам в управлінні короткостроковим рухом готівки – механізм міжбанківського кредиту, що базується на торгівлі товарами [5].

Ісламська фінансова система є сама по собі новою галуззю. Нині триває розробка фінансових інструментів, які б дозволили банкам управляти ліквідністю у рамках законів Шаріату. Так, закони Шаріату припускають:

- розподіл ризиків: банк і компанія беруть участь в проекті на рівних; якщо проект не реалізується, банк втрачає гроші разом з компанією, але якщо проект успішно реалізований, то прибуток ділиться навпіл;

- відсутність відсотків по вкладах через заборону на винагорода у вигляді відсотків. Виходячи з принципу розподілу усіх сторін угоди в ризиках, зворотність і винагорода по депозитах не гарантується. В результаті інвестиційної діяльності ісламський банк розподіляє прибуток між вкладниками пропорційно їх вкладам, й у разі збитків ані клієнти, ані банк винагорода не отримують;
- фінансування лише тих проектів, які відповідають нормам Шариату;
- заборона на купівлю акцій компаній, які займаються виробництвом або торгівлею зброєю, алкоголем, тютюном, свининою; належать індустрії розваг (кінотеатри, казино); є страховими або фінансовими компаніями, діяльність яких побудована на основі виплати відсотків від угод [2].

Керівництво Центрального банку Малайзії оголосило про початок надання короткострокового фінансування ісламським банкам, причому для забезпечення ліквідності тут використовується торгівля товарами без нарахування відсотків. Наприклад, програмою Мурабаха передбачені нові фінансові інструменти, які будуть задіяні в торгівлі пальмовою олією, великим експортером якої є Малайзія. Таким чином, діяльність по короткостроковим грошовим вкладам в ісламські банки відповідатиме законам Шариату [5].

Малайзія, що є найбільшим у світі ринком ісламських цінних паперів, конкурує за лідерство у сфері ісламського фінансування з такими фінансовими центрами, як Дубай і Сінгапур. Як і інші фінансові центри, Малайзія націлена на залучення близькосхідних інвесторів, і вже почала випуск призначених днів ісламських лізингових цінних паперів. Так, у 2009 році Малайзія посіла лідируючу позицію на ринку сукук (ісламських облігацій), випустивши більше половини усіх цінних паперів у світі (54,4%) [9].

Діяльність тайських банків регулює Банк Таїланду, до обов'язків якого належать управління банківськими установами, випуск валюти від імені держави, моніторинг валютно-кредитної політики і відносини з мультинаціональними грошово-кредитними організаціями. Тайські комерційні банки пропонують повний перелік банківських послуг, тоді як іноземні банки в основному здійснюють міжбанківські операції, такі як комерційне кредитування, документарні операції, управління грошовими активами і виконання інвестиційно-банківських послуг [6].

У банківській системі Брунею функціонують 3 локальні банки (Baiduri Bank Bhd., Islamic Development Bank of Brunei Bhd. і Islamic Bank of Brunei Bhd.) та 6 іноземних банків (Citibank N. A. (USA), The Hongkong and Shanghai Banking Corporation Ltd., Malayan Banking Bhd. (Malaysia), United Overseas Bank Limited (Singapore), RHB Bank Bhd. (Malaysia) і Standard Chartered Bank) [6].

Сінгапур – головний фінансовий центр Південно-східної Азії, що створив одну з самих передових банківських систем світу, яка налічує приблизно 700 місцевих та іноземних банківських і фінансових установ, які займаються споживчим банківським обслуговуванням, управлінням активами, а також надають біржові, інвестиційні і спеціалізовані страхові послуги.

Центральним банком цієї країни є Управління монетарної політики (УМП) Сінгапуру, яке визначає монетарну політику, регулює діяльність банківських і фінансових установ і випускає валюту. Діяльність комерційних банків в Сінгапурі ліцензується і підпадає під Закон про банківську діяльність. Комерційні банки можуть займатися усіма можливими видами банківської діяльності. Окрім надання комерційних банківських послуг, зокрема прийому депозитів, чекових розрахунків і кредитування, вони можуть займатися будь-яким іншим видом банківського бізнесу, який регулюється УМП, включаючи консультаційні послуги в сфері фінансів, брокерських послуг в області страхування і послуг з розміщення капіталу на ринку. Комерційні банки не зобов'язані отримувати ліцензії на такі види діяльності, але повинні дотримуватися вимог Кодексу поведінки під час здійснення господарської діяльності, прописаного в Законі про фінансових консультантів і Законі про цінні папери і ф'ючерси [10].

У Сінгапурі функціонують 120 комерційних банків, банки, що працюють з корпоративними клієнтами і офшорні банки. За даними УМП, в Сінгапурі функціонують 42 офшорних банків, які є філіями іноземних банків на рівні з оптовими банками. Окрім трьох категорій комерційних банків існують торгові банки (46 банків), які схвалені УМП відповідно до діючого законодавства, а їхня діяльність підпадає під Закон про банківську діяльність і Директиви щодо торгових банків. Торгові банки займаються фінансуванням підприємств, підпискою на акції, випуском облігацій, злиттям і поглинанням компаній, управлінням інвестиційними портфелями, консультуванням. Торгові банки не мають права приймати депозити до запитання, ощадні депозити або позичати кошти у населення, проте таким кредитним установам дозволено приймати депозити або брати у позику у банків, фінансових компаній, акціонерів і компаній, контрольованих акціонерами [10].

Висновок. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що розвиток банківських систем в країнах АСЕАН не підпадав під єдину концепцію, адже банківські системи формувалися незалежно один від одного. Тому, на нашу думку, країни АСЕАН знаходяться на різних етапах розвитку банківських систем, найрозвиненішими з яких є банківські системи Сінгапуру, Малайзії та Індонезії.

Глобалізація не могла обійти країни АСЕАН, тому, ми вважаємо, що економічна інтеграція, що розпочалася в азійському регіоні, неминуче сприятиме конвергенції банківських систем країн АСЕАН. В процесі глобалізації міжнародні фінансові інститути займаються активними пошуками нових регіонів для здійснення швидкої експансії. Втім, через слабкий розвиток національних банківських систем і можливості отримання надалі високих прибутків, азійський регіон є найпривабливішим для інвестицій, орієнтованих на середньострокову перспективу.

Джерела та література:

1. Иванов А. В. Инвестиционные и консультационные услуги иностранных банков / А. В. Иванов // Деньги и кредит. – 2000. – № 5. – С. 61-66.
2. Исакаов С. К. Мировой рынок исламских ценных бумаг / С. К. Исакаов // Банковское дело. – 2010. – № 8. – С. 88-92.
3. Костюнина Г. М. Ассоциация стран Юго-Восточной Азии (АСЕАН) / Г. М. Костюнина // Международная экономическая интеграция: учебное пособие [Под ред. Н. Н. Ливенцева]. – М. : Экономистъ, 2006. – С. 226-260.
4. Офіційний сайт Центрального банку Індонезії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bi.go.id>
5. Офіційний сайт Центрального банку Малайзії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bnm.gov.my>
6. Офіційний сайт Центрального банку Таїланду [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bot.or.th>
7. Шопина И. АСЕАН как механизм интеграции / И. Шопина // Экономист. – 2006. – № 9. – С. 67-76.
8. Giannetti M. Financial integration and entrepreneurial activity: Evidence from foreign bank entry in emerging markets [Electronic resource] / M. Giannetti, S. Ongena // ECB-working paper series. – 2005. – № 498. – Mode of access : <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwp/ecbwp498.pdf>
9. HSBC Research Asia's Bond Markets [Electronic resource] / HSBC Global Asset Management. – Dec.2009-Jan.2010. – Mode of access : <http://www.hsbcnet.com/gbm/products-services/securities-services>
10. Montgomery H. The Role of Foreign Banks in Post-Crisis Asia: The Importance of Method of Entry [Electronic resource] / H. Montgomery // ADB Institute Research Paper Series. – 2003. – № 51. – Mode of access: http://mpr.ub.uni-muenchen.de/33031/1/MPPA_paper_33031.pdf.
11. Vietnamese Banks: Concerns Persist Following H110 Performance. Vietnam special report [Electronic resource] / Fitch Ratings. – 2010. – Sept. 28. – Mode of access : <http://userpage.fu-berlin.de/~ballou/fama/vietnam/fitch.pdf>

Абакуменко О.В., Лавров К.Є.**УДК 330.322****ТЕНДЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ
ТА ФАКТОРИ, ЩО ЇХ ВИЗНАЧАЮТЬ**

***Анотація.** Стаття містить аналіз особливостей інвестиційної діяльності підприємств України за 2006-2011 роки та характеристику основних факторів, що їх обумовили. Оцінка результату інвестування для підприємств проводиться з урахуванням динаміки цін в економіці України, на основі чого розмежовуються вимушені інвестиції (які дозволяють підприємству зберігати обсяги діяльності, закупаючи необхідне майно за підвищеними цінами) та інвестиції, які дійсно призводять до збільшення ресурсів підприємства. Доведено, що інвестування підприємств у необоротні засоби за досліджуваній період є вимушеним та не призвело до реального зростання їх виробничого потенціалу. В той же час вкладення у оборотні активи перевищують вимушений рівень та обумовлюють зростання майна підприємств. Вказано на зміну пропорцій у розподілі активів за видами діяльності та поступове зниження виробничого потенціалу промисловості через недостатні інвестиції та розвиток швидкокоопуваних невиробничих видів діяльності.*

***Ключові слова:** активи, валютний курс, вид економічної діяльності, інвестиції, інвестиційна діяльність, індекс цін, інфляція.*

***Аннотация.** Статья содержит анализ особенностей инвестиционной деятельности предприятий Украины за 2006-2011 годы и характеристику основных факторов, которые их обусловили. Оценка результата инвестирования для предприятий проводится с учетом динамики цен в экономике Украины, на основании чего разделяются вынужденные инвестиции (которые позволяют предприятию сохранять объемы деятельности, закупая необходимое имущество по повышенным ценам) и инвестиции, которые действительно приводят к возрастанию ресурсов предприятия. Доказано, что инвестиции предприятий в необоротные средства в исследуемом периоде являются вынужденными и не привели к реальному возрастанию их производственного потенциала. В то же время вложения в оборотные активы превышают вынужденный уровень и обуславливают возрастание имущества предприятий. Указано на изменение пропорций в распределении активов по видам деятельности, постепенное снижение производственного потенциала промышленности по причине недостаточных инвестиций и развитию быстрококупаемых непроизводственных видов деятельности.*

***Ключевые слова:** активы, валютный курс, вид экономической деятельности, инвестиции, инвестиционная деятельность, индекс цен, инфляция.*

***Summary.** Article contains the analysis of features of investment activity of the enterprises of Ukraine for 2006-2011 years and the characteristic of major factors which it caused. Critical evaluation of official approaches to formation and distribution of statistical data of investments in Ukraine indicates expediency of using indicators of enterprises assets dynamics as information base for the analysis. Growth of cost of assets is real display of results of investment activity. The analysis isn't limited with simple assessment of indicators of investments into assets. The assessment of result of investment for the enterprises is carried out taking into account dynamics of*